

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Уряд працює над пошуком кандидата на посаду міністра культури – Шмигаль. – Ольга Розгон](#)

[У Києві презентували рекомендації для прискорення інтеграції України до ЄС у галузі культури](#)

[росіяни не успадковують зло з молоком матері: На Lviv BookForum трапилася чергова заруба навколо «хороших русских». – Лена Чиченіна](#)

[Забужко: Неможливо розділяти культуру і політику](#)

[Видавництво ArtHuss планувало провести розмову з автором книжки російською. – Олеся Бойко](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Інформаційна війна є війною за реальність», – дискусія про роль ЗМІ та комунікацій](#)

[Україні кінець через американський шатдаун: як агітпроп маніпулює питаннями бюджетної кризи у Вашингтоні. – Максим Казаков](#)

[російська пропаганда поширює фейк про нібито передачу Україною західного озброєння терористам ХАМАСу](#)

Медіа

[Як медіагрупам зберегти прибутковість і продовжувати виробляти контент. Дискусія лідерів ринку на Kyiv Media Week. – Наталія Данькова](#)

[Де знайти гроші на контент. На Kyiv Media Week представили можливості. – Наталія Данькова](#)

[12 та 13 жовтня відбудеться фінальний пітчінг проєктів конкурсу PITCHUA+](#)

[росію виключили з Альянсу незалежних пресрад Європи. Тепер туди може повернутись Україна. – Ольга Чорна](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Києві демонтували пам'ятник Миколі Островському](#)

[У Харкові мурал із радянським маршалом Жуковим закрили утеплювачем. – Марина Баранівська](#)

Мовні питання

[До Дня писемності: у Мінкульті заявили, що представлять програму поширення української мови. – Тоня Туманова](#)

[Від початку року надійшло понад три тисячі скарг на порушення мовного закону. – Роман Мельник](#)

Благодійність. Меценатство

[Великий збір на розмінування територій. У Мистецькому Арсеналі пройде благодійний фестиваль «Хоробрі міста». – Марія Кабацій](#)

[У Лондоні відбудеться концерт «Доброго вечора, ми з України»](#)

[Українців запросили на культурний вікенд Hurtom, що відбудеться у Берліні](#)

Театр

[Відомий французький клоун приїхав до Львова](#)

Музика

[Нотатки на полях або мимовільне свідчення сучасності. – Tetiana Novytska](#)

[ЕМ-visia 2023 у зрізах реальності. – Олена Корчова](#)

[У Львові відбудеться додатковий концерт Іво Бобула. – Ольга Максим'як](#)

[«Вона гладила котика, питала де наркотики?»: слухаємо релізи першого тижня жовтня. – Дарія Подвишенна](#)

[Нова українська музика: «ДК Енергетик», Lykho, Disappeared Completely. – Макс Чухліб](#)

[Не тільки Latexfauna: 10 найцікавіших українських пісень вересня. \(Нові треки «Паліндрома», Юлі Юріної та Kurs Valut\). – Ярослав Дружок](#)

Візуальні мистецтва

[«Не хотів, щоб це була бієнале у вигнанні»: куратор Сергій Климко про виклики й особливості 5-ї Київської бієнале. – Ліза Корнейчук](#)

[У Києві відкрили виставку картин «Майдан. Аркан» до 10-ї річниці Революції Гідності](#)

[Під час резиденції у Бакоті митці створили мурали, артоб'єкти та музичні треки. – Поліна Горлач](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[«Молодість» оголосила переможців повнометражного національного конкурсу на FILMFEST HAMBURG. – Анастасія Ампілогова](#)

[П'ять фільмів з осіннім вайбом. Що варто подивитися на Київському тижні критики? – Кромф Ігор](#)

[Що дивитися на 7-му Київському тижні критики. – Анна Сєдих](#)

[Поетична драма «Киснева станція» про Мустафу Джемілева візьме участь у](#)

[кінофестивалі в Таллінні](#)

[Блиск і злидні української воєнної документалістики. – Марія Спалек](#)

[Трансформери людей, яких створила війна. Рецензія. – Ярина Коваль](#)

[Суспільне зняло фільм «Домівка на спині» про українських біженок та ексклюзивно покаже стрічку в телеєфірі](#)

[10 жовтня, Будинок кіно – прем'єра короткометражного фільму «Бульмастиф»](#)

[У кінотеатрах України 26 жовтня вийде драма «ШТТЛ»](#)

[«Мої персонажі – це люди з тріщиною», – режисерка Марися Нікітюк про фільм «Я, Ніна». – Ангеліна Завадецька](#)

[Режисерки Ірина Цілик і Марина Степанська назвали свої найближчі проєкти. – Юлія Кузьменко](#)

Декоративно-ужиткове мистецтво

[У Львові відкрилася виставка ковальського мистецтва народного художника Боньковського](#)

Література. Книговидання

[«Колись герої були в підручниках з історії, а тепер у списках наших контактів»: розмова про героїзм на BookForum. – Ксенія Білаш](#)

[У Львові презентували книгу «Моя війна», до створення якої долучилися 16 журналістів. – Валерія Буняк](#)

[В Харківському кафедральному соборі РКЦ відбулася у презентація книжки про війну в Україні](#)

[У Львові презентували книгу про сина Моцарта](#)

[Як Макс Кідрук та Тетяна Кідрук відкрили видавництво під час війни. Велика розмова «Еспресо». – Андрій Яніцький](#)

Музейна справа

[«На зв'язку!»: у Києві презентували виставку про історію розвитку технологій зв'язку в Україні та світі](#)

Охорона культурної спадщини

[Скандал із реконструкцією на столичній Рейтарській: майновий комплекс арештували, будівництво – заборонили. – Анастасія Гришкова](#)

[Цінну мозаїку у Львові ознакують емблемою «Блакитний щит». – Вікторія Ейсмунт](#)

[З Бахмута встигли евакуювати 60–70% музейних колекцій. – Олександр Кравченко](#)

[У Луцьку розпочався новий етап досліджень підземелля римо-католицького со-](#)

[бору](#)

Бібліотечна справа. Читання

[МКІП пропонує уряду створити Національну електронну бібліотеку України](#)

Релігія

[За заборону УПЦ МП у парламенті вже назбирали 250 голосів. – «Главком»](#)

[Виносили меблі, ікони та одяг. Парафіяни та священники УПЦ МП Свято-Троїцького собору у Чернігові забрали звідти речі. – Суспільне](#)

[У Чернівцях усі релігійні громади УПЦ МП подали до суду на міську раду. – «Молодий буковинець»](#)

[СБУ проводить безпекові заходи на території Корецького монастиря УПЦ МП. – «Рівне вечірнє»](#)

[Українці за кордоном без згоди РПЦ не потраплять у жоден храм, – священнослужитель УПЦ МП. – «Главком»](#)

Зміни релігійних юрисдикцій

[На Рівненщині провели збори про перехід громади УПЦ МП до ПЦУ](#)

[На Хмельниччині дві релігійні громади на чолі з настоятелем проголосували за перехід до ПЦУ](#)

[Хмельниччина – лідер за кількістю переходів від УПЦ МП до ПЦУ. – «Еспресо»](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[У Вільнюсі відбудеться бесіда про важливість української діаспори](#)

[У Токіо відбудеться перформанс плейбек-театру «Мавки», у якому грають українські біженки](#)

[Україну представили на благодійному дипломатичному базарі в Йорданії](#)

[В окупованому Маріуполі 80% акторів залишилися працювати у драмтеатрі](#)

[Втікачка Оксана Байрак знімає в росії мелодраму під новим іменем: у ній грають актори з України. – Марія Касій](#)

[У Латвії показали виставу «Перемир'я» з кремлівськими наративами: як відреагувала Україна. – Марія Касій](#)

[У Казахстані збільшать обсяг державної мови на радіо і телебаченні до 70%. – Валерія Буняк](#)

Загальні питання

Уряд працює над пошуком кандидата на посаду міністра культури – Шмигаль. – Ольга Розгон

Кабінет міністрів все ще шукає кандидата на посаду міністра культури та інформаційної політики. Про це поінформував прем'єр-міністр Д. Шмигаль на годині запитань до уряду у парламенті. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2049729-uryad-pratsyuye-nad-poshukom-kandidata-na-posadu-ministra-kulturi-shmigal>

У Києві презентували рекомендації для прискорення інтеграції України до ЄС у галузі культури

У Києві відбулася презентація звіту «Аналіз адаптації українського законодавства та системи державного управління у сфері культури до стандартів ЄС», де прописані дев'ять рекомендацій для формування ефективної культурної політики в контексті євроінтеграції України. «Поетапний план у культурній галузі передусім передбачає визначення основного напрямку робіт у політиці культурного різноманіття. Це – загальне гасло в ЄС, у якому йдеться про свободу висловлення думки та культурного обміну. Але іноді непросто знайти баланс між національною та іншими культурами, тож у рамках політики культури потрібно його знайти, зрозуміти, чого бажають інші культури. Це – невіддільна частина політики культурного розмаїття», – зазначила член правління НУО Visionary Culture Foundation й авторка дослідження стану євроінтеграційного прогресу України у галузі культури Л. Берзіня. Вона поінформувала, що друга рекомендація стосується розробки індикаторів, які б показували результати політики в галузі культури. Зокрема, щоб відповідати європейським цінностям, мають відстежуватися результати щодо забезпечення доступу громадськості до культурних пропозицій, участь громадян у культурних процесах, збереження та творче використання культурної спадщини, умови для розвитку креативних індустрій та генерації талантів до галузі культури та креативних індустрій. Згідно з третьою рекомендацією, необхідно застосувати культурне картографування, що відобразить наявні ресурси України в цій галузі. Цей інструмент уже впроваджується в Україні з 2022 року. Також експертка рекомендує розробити платформу для обговорення політики в галузі культури між представниками громадськості, неурядовими організаціями, вишами та підприємствами. Водночас Берзіня підкреслила, що культурна політика має ґрунтуватися на вільному творчому підході «знизу вгору», заснованому на залученні громадян на регіональному, місцевому, міському рівнях. Окремо фахівчиня виділила цифровізацію культури, яка є обов'язковим завданням для збереження надбань та його доступності. Після презентації звіту відбулося обговорення документа. Заступник міністра культури та інформаційної політики Т. Шевченко зауважив, що надані рекомендації достатньо широкі, водночас ЄС виробив низку рамкових документів у галузі культури, які допомагатимуть у формуванні політики. На думку співробітниці Представництва ЄС в Україні Т. Шульги, найважливішими пунктами, підсвіченими у звіті, є «необхідність мати спільну мову, якою ми говоримо про культуру та культурні політики». За її словами, ця мова має використо-

уватися не лише вузьким колом професіоналів, а широким колом урядовців, культурних діячів і громадянським суспільством. Голова Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики М. Потураєв констатував, що в Україні поки відсутня цілісна гуманітарна політика, і в нинішньому процесі її вибудовування потрібно зважати на цінності Європейського Союзу. Виконавчий директор Українського культурного фонду В. Берковський зауважив, що, згідно з опитуваннями, які проводить періодично УКФ, 80% культурних установ уже адаптувалися до умов війни. Однак лише 25% мають стратегію свого розвитку. За словами Берковського, саме розробка плану щодо подальшої діяльності установ є найбільш актуальною. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770844-u-kievi-prezentuvali-rekomendacii-dla-priskorennia-integracii-ukraini-do-es-u-galuzi-kulturi.html>

росіяни не успадковують зло з молоком матері: На Lviv BookForum трапилася чергова заруба навколо «хороших русских». – Лена Чиченіна

У рамках Lviv BookForum проведено панель із назвою «Війна як крах цивілізації: чи буде щастя після війни». Українські спікери, а це філософ В. Кебуладзе та політолог-міжнародник М. Яковлев, говорили зокрема і про те, що росія – країна із сталою традицією насильства. І навпаки – без традиції демократії. Отже, люди там цінують силу та зневажливо ставляться до таких цінностей як свобода чи гідність, бо тамтешня ієрархія не передбачає такої дивовижі. Як висновок: сидіти і чекати на те, що ця країна трансформується, «не представляється можливим». Зі смертю путіна нічого не зміниться, бо він є просто втіленням запиту росіян на ось такого лідера. Міркування ці не нові і розділяються багатьма українцями. Іноземні спікерки наче ж і погоджувалися з українськими, бо добре знають ситуацію та є нашими безперечними та авторитетними адвокатами уже тривалий час. Це американська історикиня Енн Епплбом та хорватська письменниця Славенка Дракулич. Єдине, чому вони опонують, це занадто радикальній оцінці українськими колегами стану російського суспільства. Адже є там і опозиціонери, і дисиденти, і просто порядні люди. І не можна ось так цілу націю звинувачувати в дикунстві та безперспективності. Бо це неправильно. Наведено також два запитання із залу і, відповідно, дві відповіді спікерок, які пролунали наприкінці заходу. Автор підсумовує: «У мене ж висновок наступний і не сказати б, що новий та оригінальний: безліч іноземців, які навіть вивчають росію, не здатні до кінця зрозуміти загрозу від неї. Дивуватися цьому, напевне, не варто, адже серед українців таких були мільйони, і їхня думка змінилася лише після повномасштабної війни. У багатьох симпатії до росіян і пошуки серед них хороших тривають і донині». Докладніше:

<https://detector.media/medialife/article/217742/2023-10-06-rosiyany-ne-uspadvuyut-zlo-z-molokom-materi-na-lviv-bookforum-trapylasya-cherгова-zaruba-navkolo-khoroshykh-russkikh/>

Забужко: Неможливо розділяти культуру і політику

Культура, література зокрема, не може бути поза політикою, бо людина по своїй суті є політичною істотою, а тексти створюють ідеї, які виливаються в дії. Про це під час панелі «Колоніальний дискурс у російській літературі: як ми

(не)розуміємо „російську душу”» під час 30-го Bookforum у Львові сказала українська письменниця О. Забужко. Вона додала, що зараз є велика небезпека тлумачення особистого, культурного, політичного, і це може відкрити простір для нового тоталітаризму. «Ми не можемо просто говорити окремо про проблему російської літератури, тут проблема росії як такої, її культури, способу життя. І коли ми говоримо про російські тексти, то в них це усе виливається. В них всі персонажі мають бути однакові та безликі. росія – це характеристика імперіалізму. Вона має повну алергію до всього чужого. Вони не вміють вести діалогу, хіба тільки по вертикалі, пронизаній від кореня, на верхівці якої стоїть цар, путін, патріарх. І ця вертикаль пронизує всю текстуру суспільства. Але коли ми це знаємо, то можемо побачити оцю невиліковну хворобу російських персонажів. У них немає особистості, а бездіяльність – це основна характеристика», – додала письменниця. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3771215-zabuzko-nemozливо-rozdilati-kulturu-i-politiku.html>

Видавництво ArtHuss планувало провести розмову з автором книжки російською. – Олеся Бойко

Видавництво ArtHuss планувало провести розмову з автором книжки Денисом Зільбером «Розмова про ілюстрацію» російською мовою. Зільбер – ізраїльський ілюстратор-фрилансер білоруського походження. Працював як книжковий, журнальний та рекламний ілюстратор, артдиректор, аніматор, дизайнер персонажів для кіно та анімації. Працював з такими виданнями як: GQ, FHM, Maxim, Playboy, National Geographic та з анімаційними студіями DreamWorks, Hasbro Animation, Nickelodeon та ReelFX, з видавництвами Penguin та Scholastic. Тема розмови: «Як вижити ілюстратору в жорсткому світі». Модератор розмови С. Неретін – журналіст, бренд-амбасадор видавництва ArtHuss. Як зазначили у видавництві, Денис Зільбер народився у білорусі й знає російську мову. «Перепрошуємо заздалегідь, стрім відбудеться російською, аби зробити його максимально доступним для широкого кола глядачів і щоб встигнути обговорити багато деталей, не збільшувати тривалість стріму перекладом з івриту чи англійської», – написали в ArtHuss. Засновник і директор ArtHuss К. Кожемяка розповів, що це мала бути перша подія, котру видавництво планувало частково проводити російською мовою (запитання ставилися б українською, а відповідав би Зільбер російською). За словами Кожемяки, дискусії англійською слухають лише кілька десятків людей, а синхронний переклад не зацікавляє аудиторію. «Були ще пропозиції провести стрім білоруською, але Зільбер нею не володіє. Але з огляду на реакції аудиторії ми вирішили, що питання звучатимуть українською, а відповідатиме автор англійською, потім ми додамо українські субтитри. Така активна реакція на російську мене насправді навіть тішить», – зазначив він. Джерело:

<https://chytomo.com/vydavnytstvo-arthuss-planuvало-provesty-rozmovu-z-avtorom-knyzhky-rosijskoiu/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Інформаційна війна є війною за реальність», – дискусія про роль ЗМІ та комунікацій

Чи отримав світ «щеплення» від російської пропаганди? В межах 16-го Екуменічного соціального тижня С. Кочмар-Тимошенко, К. Лихогляд, А. Сайчук та о. Ігор Яців дискутували про роль ЗМІ та комунікацій. Модерував зустріч о. Андрій Шестак, директор Школи журналістики та комунікацій УКУ. Кочмар-Тимошенко, журналістка, фіксерка, локальна продюсерка BBC World Service та Netflix, авторка фільму «Я звертаюся до нього за іменем» (про злочини росіян у місті Бучі), поділилася власними історіями зіткнення з російською пропагандою та її впливом на міжнародне суспільство. Меседж Софії є таким, що, долаючи російську пропаганду, українці мають почати із того, що можуть сепарувати її зі свого життя. «російська пропаганда має вплив не тільки на українців, а ще й на весь світ, у тому числі на Захід. Ми маємо своїм прикладом показати свідомість та довести цей процес щеплення до кінця», – зазначила Софія. А. Сайчук, політичний журналіст, ведучий телеканалу «Еспресо» підкреслив, що найкращим способом боротьби із пропагандою є не просувати її. Лейтмотивом промови К. Лихогляд, журналістки, документалістки і виконавчої продюсерки проєкту «Ти як?» (про біженців і внутрішніх переселенців), була ідея важливості просування правди. Вона підкреслила, що «росія, розпочавши повномасштабне вторгнення, з точки зору пропаганди пожартувала над собою. Мільйони агентів у світі мають можливість розповідати про свою правду». Своя правда для українців відкрилася після 24 лютого. З цього дня Україна почала вивчати Україну та не має зупинятися у цій справі. Докладніше:

https://risu.ua/informacijna-vijna-ye-vijnoyu-za-realnist--diskusiya-pro-rol-zmi-ta-komunikacij_n142973

Україні кінець через американський шатдаун: як агітпроп маніпулює питаннями бюджетної кризи у Вашингтоні. – Максим Казаков

Автор розбирає один з основних меседжів, який розганяли проросійські телеграм-канали цього тижня – шатдаун (тобто неоплачувана відпустка більшості державних працівників та урізання фінансування бюджетних програм) у США обернеться катастрофою для України. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/33153/2023-10-08-ukraini-kinets-cherez-amerykanskyy-shatdaun-yak-agitprop-manipulyuie-pytannyamy-byudzhetnoi-kryzy-u-vashyngtoni/>

російська пропаганда поширює фейк про нібито передачу Україною західного озброєння терористам ХАМАСу

російські пропагандисти використовують трагедію в Ізраїлі для продукування чергових фейків проти України: начебто у бойовиків ХАМАСу знайшли західну зброю, яку передали Україні її міжнародні партнери. Про це повідомили в Управлінні стратегічних комунікацій ЗСУ. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217816/2023-10-08-rosiyska-propaganda-poshyryuie-feyk-pro-nibyto-peredachu-ukrainoyu-zakhidnogo-ozbroiennya-terorystam-khamasu/>

Як медіагрупам зберегти прибутковість і продовжувати виробляти контент. Дискусія лідерів ринку на Kyiv Media Week. – Наталія Данькова

Особливістю цього річного форуму Kyiv Media Week 2023 став фокус саме на українській контент-індустрії. Організатори не запрошували іноземних мовців і зосередилися на проблемах і стратегіях вітчизняного ринку та гравців. Лейтмотиви дискусії не змінилися, вони були тими ж самими, що й у попередні роки: провідні менеджери продакшенів і медіагруп говорили про створення спільних бізнесів і консолідацію. А от сам склад учасників цієї панелі зменшився. На ній не було колишнього міністра культури та інформаційної політики О. Ткаченка і представників закритої Ахметовим медіагрупи «Україна». Натомість до очільників «1+1 медіа», Starlight Media та Film.ua доєднався голова правління Суспільного мовлення М. Чернотицький. І CEO Starlight Media О. Богуцький, і генеральний директор «1+1 media» Я. Пахольчук говорили про важливість співпраці із Суспільним. Головними ж темами розмови стала перебудова телегруп у медіагрупи, контент, прибутковість і партнерство. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/217743/2023-10-06-yak-mediagrupam-zberegty-prybutkovist-i-prodovzhuvaty-vyroblyaty-kontent-dyskusiya-lideriv-rynku-na-kyiv-media-week/>

Де знайти гроші на контент. На Kyiv Media Week представили можливості. – Наталія Данькова

Попри війну, в Україні виробляють контент у різних жанрах і для різних платформ. Гроші для цього знаходять як усередині країни, так і завдяки закордонним донорам. Торік у березні Держкіно призупинило пітчінги до завершення воєнного стану. А от із донорами зараз працюють усі, навіть великі медіагрупи. Наприклад, гранти у структурі доходів Starlight Media складають 10%. Програми фінансування та можливості для виробників контенту представили під час форуму Kyiv Media Week 2023. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/217806/2023-10-08-de-znayty-groshi-na-kontent-na-kyiv-media-week-predstavyly-mozhlyvosti/>

12 та 13 жовтня відбудеться фінальний пітчінг проєктів конкурсу РІТСНУА+

У фінальному пітчінгу проєктів конкурсу соціально вагомого контенту РІТСНУА+ візьмуть участь 26 команд, які було відібрано в короткий список конкурсу за темою «Історії української сили». Захід пройде онлайн, подивитися його можна буде на YouTube-каналі РІТСНУА українською та англійською мовами. Переможців буде оголошено орієнтовно 20 жовтня. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217759/2023-10-09-12-ta-13-zhovtnya-vidbudetsya-finalnyy-pitchyng-proiektiv-konkursu-pitchua/>

росію виключили з Альянсу незалежних пресрад Європи. Тепер туди може повернутись Україна. – Ольга Чорна

Альянс незалежних пресрад Європи (AIPCE) виключив зі свого складу російську «Общественную коллегію по жалобам на прессу», повідомив член Комісії журналістської етики (КЖЕ) О. Погорєлов. Ця «колегія», зауважив він, попри те, що називає себе незалежною громадянською інституцією, насправді є пропагандистським рупором кремля. Зокрема, з початку збройної агресії росії проти України вона не ухвалила жодного рішення чи заяви щодо дезінформаційних російських наративів і війни як такої. КЖЕ, яка представляла в Альянсі українську медіаспільноту, покинула організацію рік тому на знак протесту проти перебування в її складі росіян. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217782/2023-10-06-rosiyu-vyklyuchyly-z-alyansu-nezaleznykh-presrad-ievropy-teper-tudy-mozhe-povernutys-ukraina/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Києві демонтували пам'ятник Миколі Островському

У Києві на Повітрофлотському проспекті демонтовано пам'ятник письменнику Миколі Островському – учаснику встановлення радянської влади в Україні. Монумент, що розташовувався у Солом'янському районі перед фасадом Електромеханічного технікуму залізничного транспорту, знесли разом із постаментом. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kyievi-demontuvaly-pam-iatnyk-mykoli-ostrovskomu/>

У Харкові мурал із радянським маршалом Жуковим закрили утеплювачем. – Марина Баранівська

У Харкові на фасаді житлового будинку мурал із зображенням радянського військового діяча Георгія Жукова закрили утеплювачем. Про це повідомила громадська організація «Деколонізація. Україна». Активісти показали на фото, який вигляд зараз має фасад, де раніше був мурал. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217821/2023-10-09-u-kharkovi-mural-iz-radyanskym-marshalom-zhukovym-zakryly-uteplyuvachem/>

Мовні питання

До Дня писемності: у Мінкульті заявили, що представлять програму поширення української мови. – Тоня Туманова

Відбулася зустріч т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандєєва з Уповноваженим із захисту державної мови Т. Кременем. Йшлося про співпрацю в рамках підготовки проекту Державної цільової програми розвитку та поширення української мови. Її представлять до Дня української писемності та мови. Також обговорювалися спільні дії до Дня української писемності та мови, який цього року відзначатиметься 27 жовтня. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2049677-do-dnya-pisemnosti-u-minkulti-zayavili-scho-predstavlyat-programu-poshirennya-ukrayinskoyi-movi>

Від початку року надійшло понад три тисячі скарг на порушення мовно-

го закону. – Роман Мельник

За дев'ять місяців цього року на адресу Уповноваженого із захисту державної мови надійшло 3015 звернень громадян про порушення мовного закону. Найбільше повідомлень громадян стосувалися порушення законодавства про державну мову у Києві (1109 звернень), Харківській (448), Одеській (388), Дніпропетровській (233), Київській (125), Миколаївській (46), Запорізькій (51), Полтавській (44) та Львівській (42) областях. Як зазначається, найбільше повідомлень про порушення мовного закону стосується мови інтернет-представництв (842), обслуговування (492), реклами та вивісок (436). За результатами розгляду Уповноважений вжив заходів реагування на звернення громадян, зокрема проведено державний контроль, а на порушників накладено санкції, передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217763/2023-10-06-vid-pochatku-roku-nadiyshlo-ponad-try-tysyachi-skarg-na-porushennya-movnogo-zakonu/>

Благодійність. Меценатство

Великий збір на розмінування територій. У Мистецькому Арсеналі пройде благодійний фестиваль «Хорообрі міста». – Марія Кабацій

8 жовтня у Мистецькому Арсеналі пройшов перший благодійний фестиваль від Ukraïner – «Хорообрі міста». Концертами, дискусіями, виставками збирали кошти для інженерно-саперних груп Сил підтримки ЗСУ, що займаються розмінуванням деокупованих територій. Назву фестивалю запозичили в однойменного дослідницького проєкту, який минулого року презентувала команда Ukraïner. Це була серія відео про боротьбу мешканців тимчасово окупованих міст. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/10/6/256927/>

У Лондоні відбудеться концерт «Доброго вечора, ми з України»

10 жовтня у Лондоні відбудеться благодійний концерт «Доброго вечора, ми з України». Учасники: TVORCHI, Pianoбой, KOLA, POSITIFF TA ANTON VELBOI (Wellboy). Весь прибуток з концерту буде відправлено на допомогу Україні. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3771635-u-londoni-vidbudetsa-koncert-dobrogo-vecora-mi-z-ukraini.html>

Українців запросили на культурний вікенд Hurtom, що відбудеться у Берліні

Українців запросили на культурний вікенд Hurtom, який відбудеться 21 жовтня в Інституті Пілецького в Берліні та продемонструє гармонійну єдність української різноманітної культури. Подія об'єднає найкращих українських дизайнерів, художників, музикантів, гастроекспертів і крафтових майстрів. Усі вони працюють в Україні й сьогодні, попри російську загарбницьку війну. Заходом Hurtom Посольство України в ФРН підтримує проєкт Фондації Олени Зеленської «Room for childhood». У його межах Фондація вже будує перші 14 будинків (так звані ДБСТ) для великих прийомних родин, котрі втратили дім

через ракетні обстріли. Ще 66 родин очікують на допомогу благодійників. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3770739-ukrainciv-zaprosili-na-kulturnij-vikend-hurtom-so-vidbudetsa-u-berlini.html>

Театр

Відомий французький клоун приїхав до Львова

Комедійний французький актор Пет Белланд приїхав у Львів у межах Міжнародного театрального фестивалю «Золотий Лев», щоб подарувати усмішки та задокументувати емоції українців у фото. Про це повідомила директорка фестивалю «Золотий Лев» К. Федоришин. Белланд упродовж чотирьох годин у суботу та неділю ходив по Львову і працював з людьми індивідуально. Його персональний фотограф Джеф Ребілло знімав емоції людей. «Ми після того зробимо фотовиставку львів'ян та гостей міста, всіх тих, кого він зустріне», – добавила організаторка «Золотого Лева». Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3771433-vidomij-francuzkij-kloun-priihav-do-lvova.html>

Музика

Нотатки на полях або мимовільне свідчення сучасності. – Tetiana Novytska

«Якою ми уявляємо собі сучасну українську музику? Де пролягає межа її сучасності – у хронологічних вимірах, у новизні музичної мови, у незвичності концепції? Чи змінюється відчуття сучасності в музиці вітчизняних митців різних поколінь? А якщо так, то який він – молодий сучасний український композитор? Що його хвилює і як він це висловлює? На ці роздуми наштовхнув концерт прем'єр молодих українських митців, що днями відбувся у Львові в рамках двадцять дев'ятого міжнародного фестивалю сучасної музики «Контрасти». У програмі – твори митців молодшої генерації, лауреатів Всеукраїнського композиторського конкурсу імені Мирослава Скорика. Серед них – як ті, хто вже набув певного статусу в українському музичному просторі, як, наприклад, Р. Сокачик (друга премія), так і молоді дебютанти, як дев'ятнадцятирічний Н. Іванченко (третя премія). Першовідкривачем їхніх опусів став Академічний симфонічний оркестр Львівської національної філармонії під орудою відомого польського диригента, одного із членів журі конкурсу, Вінсента Козловського...». Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/11970>

ЕМ-visia 2023 у зрізах реальності. – Олена Корчова

З жовтня в межах XXXIV «Київ Музик Фесту» відбувся черговий концерт багаторічного проекту електроакустичної музики «ЕМ-visia 2023. Hommage à Danylo Pertsov» (кураторка А. Загайкевич, звукорежисер А. Шахадимець). Автор ділиться безпосередніми враженнями від події та неформальними міркуваннями. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/11990>

У Львові відбудеться додатковий концерт Іво Бобула. – Ольга Максим'як

Подія відбудеться 16 жовтня в рамках всеукраїнського туру артиста, що охопить понад десять міст. Концертна програма має назву «Єдина непереможна Україна!». Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_vidbudetsya_dodatkoviy_kontsert_ivo_bobula_n1572179

«Вона гладила котика, питала де наркотики?»: слухаємо релізи першого тижня жовтня. – Дарія Подвишенна

Про нові треки від українських виконавців. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/songs-of-the-first-week-of-october/>

Нова українська музика: «ДК Енергетик», Lykho, Disappeared Completely. – Макс Чухліб

Добірка нових пісень від вітчизняних музикантів. Докладніше:

<https://slukh.media/new-music/new-ukrainian-music-69/>

Не тільки Latexfauna: 10 найцікавіших українських пісень вересня. (Нові треки «Паліндрома», Юлі Юріної та Kurs Valut). – Ярослав Друзюк

The Village Україна запускає щомісячну рубрику з найцікавішими прем'єрами української музики. На прохання редакції музичний критик С. Кейн виділяє 10 нових треків, які вийшли у вересні. Докладніше:

<https://www.village.com.ua/village/culture/music-culture/344143-new-ukrainian-music-veresen-2023>

Візуальні мистецтва

«Не хотів, щоб це була бієнале у вигнанні»: куратор Сергій Климко про виклики й особливості 5-ї Київської бієнале. – Ліза Корнейчук

Цьогоріч Київська бієнале проходить у шістьох містах: протягом 5–8 жовтня виставки відкрилися у Києві, Івано-Франківську та Ужгороді. Відкриття головної експозиції відбудеться у Відні 17 жовтня. Куратор і креативний директор 5-ї Київської бієнале С. Климко в інтерв'ю розповідає про специфіку проведення масштабних проєктів під час війни, чому головною локацією бієнале стане Відень та які виклики спіткають українських митців у Європі. Докладніше:

<https://suspilne.media/588699-ne-hotiv-sob-ce-bula-bienale-u-vignanni-kurator-sergij-klimko-pro-vikliki-j-osoblivist-5-i-kiivskoi-bienale/>

У Києві відкрили виставку картин «Майдан. Аркан» до 10-ї річниці Революції Гідності

На честь 10-ї річниці Революції Гідності та 10-ліття БО «Українське Фолк-братівське коло» в Галереї протестного мистецтва Музею Майдану відкрито художню виставку «Майдан. Аркан». Представлено серію робіт художника М. Луніва. Її присвячено всім, хто стояв на Майдані пліч-о-пліч. У межах події також відбулася презентація книги про Майдан американських авторок Джесіки Жихович, Софії Вілсон та Емілі Ченнел-Джастіс. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3770698-u-kievi-vidkrili-vistavku-kartin-majdan-arkan-do-10i-ricnici-revolucii-gidnosti.html>

Під час резиденції у Бакоті митці створили мурали, артоб'єкти та музичні треки. – Поліна Горлач

Резиденція для митців «Бакота Хаб» на Хмельниччині зібрала 15 художників і 5 музикантів, які за літо створили 8 муралів по всій Україні. Тепер вони проводять виставки в різних містах. З 15 жовтня діджитал-виставка відбуватиметься у Народному музеї села Чабанівка та в селі Гораївка. Творці проєкту ставили перед собою кілька цілей: надати митцям час, ресурси й можливість творити в затишку без сирен і тривог; запобігти їхньому від'їзду за кордон, створивши комфортні умови для творчості в Україні; протидіяти інформаційній і культурній складовій російської військової агресії. Програма резиденції охоплювала як спеціальні artist-talk від кураторів та учасників, так і час на власну творчість. Протягом двох тижнів художники й музиканти створювали роботи на тему «Мистецтво під час війни» та готували їх до презентації на виставках. Докладніше:

<https://suspilne.media/588321-rezidencia-na-hmelniccini-zibrali-mitciv-sob-vidnovitisa-i-vidiliti-cas-na-tvorcist/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

«Молодість» оголосила переможців повнометражного національного конкурсу на FILMFEST HAMBURG. – Анастасія Ампілогова

«Молодість» оголосила переможців повнометражного національного конкурсу, який вдруге організовує на Гамбурзькому кінофестивалі FILMFEST HAMBURG. Перемогу у національному повнометражному конкурсі здобув фільм «Як там Катя?» режисерки Х. Тинькевич. Він отримав нагороду «Скіфський олень» та грошовий приз у розмірі 100 000 грн. Також спеціальні відзнаки отримали стрічки «Я і Фелікс» І. Цілик та «Люксембург, Люксембург» А. Лукіча. Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/molodist-ogolosyla-peremozhstv-povnometrazhnogo-natsionalnogo-konkursu-na-filmfest-hamburg/>

П'ять фільмів з осіннім вайбом. Що варто подивитися на Київському тижні критики? – Кромф Ігор

12–18 жовтня проходить Київський тиждень критики. Традиційно фестивальні покази відбуватимуться в кінотеатрі «Жовтень» на Подолі. Завершиться захід врученням Національної премії кінокритиків «Кіноколо». Автор обрав 5 стрічок, на які радить звернути увагу. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/films/kcw-guide/>

Що дивитися на 7-му Київському тижні критики. – Анна Сєдих

Про програму заходу. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/09/578174_shcho_divitisya_7mu_kiivskomu_tizhni.html

Поетична драма «Киснева станція» про Мустафу Джемілева візьме

участь у кінофестивалі в Таллінні

Світова прем'єра фільму І. Тимченка «Киснева станція» про життя М. Джемільєва відбудеться в рамках основної конкурсної програми міжнародного кінофестивалю Tallinn Black Nights Film Festival (PÖFF), що проходитиме 3–19 листопада. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-kysneva-stantsiia-v-tallinni/>

Блиск і злидні української воєнної документалістики. – Марія Спалек

2 жовтня на телеканалі «2+2» відбулася прем'єра документального фільму «Володарі неба», присвяченого українським військовим льотчикам. Поки вийшла тільки перша частина проєкту, яка розповідає про пілотів літаків. Друга серія (дата її проказу ще невідома) розповідатиме про пілотів гелікоптерів. Автором і режисером стрічки є журналіст М. Хотіленко. На думку автора, стрічка демонструє черговий конфлікт між змістом і формою. Наведено відгук. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/217819/2023-10-09-blysk-i-zlydni-ukrainskoi-voiennoi-dokumentalistyky/>

Трансформери людей, яких створила війна. Рецензія. – Ярина Коваль

5 жовтня у широкий прокат вийшов український документальний фільм «Міста та їхні герої» режисерів О. Гібелінди та А. Литвиненка про трансформацію звичайних людей у справжніх героїв. Наведено відгук на стрічку. Докладніше:

<https://espresso.tv/transformeri-lyudey-yakikh-stvorila-viyna-retsenziya>

Суспільне зняло фільм «Домівка на спині» про українських біженок та ексклюзивно покаже стрічку в телеєфірі

Документальний проєкт «Домівка на спині» розповідає про складний вибір українських емігранток: повертатися додому чи залишатися за кордоном? Прем'єра відбулася 8 жовтня. Докладніше:

<https://suspilne.media/588483-suspilne-znalo-film-domivka-na-spini-pro-ukrainskih-bizenciv-ta-ekskluzivno-pokaze-stricku-u-teleefiri/>

10 жовтня, Будинок кіно – прем'єра короткометражного фільму «Бульмастиф»

10 жовтня, до Всесвітнього дня захисту тварин, у столичному Будинку кіно відбудеться прем'єра короткометражного фільму «Бульмастиф». Стрічка А. Буковської розповідає про випадкову зустріч загубленого бульмастифа і ветерана війни на Донбасі, яка змінює долі обох. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/budynok-kino-prem-iera-filmu-bulmastyf/>

У кінотеатрах України 26 жовтня вийде драма «ШТТЛ»

У кінотеатрах країни 26 жовтня стартує показ історичної драми українсько-французького виробництва «ШТТЛ». Режисер – Аді Волтер. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3771495-u-kinoteatrah-ukraini-26-zovtna-vijde-drama-sttl.html>

«Мої персонажі – це люди з тріщиною», – режисерка Марися Нікітюк

про фільм «Я, Ніна». – Ангеліна Завадецька

Інтерв'ю з режисеркою фільму «Я, Ніна» про перші враження глядачів, улюблені цитати зі стрічки, кошторис й фінансування картини тощо. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/217804/2023-10-08-moi-personazhityse-lyudy-z-trishchynoyu-rezhysierka-marysya-nikityuk-pro-film-ya-nina/>

Режисерки Ірина Цілик і Марина Степанська назвали свої найближчі проекти. – Юлія Кузьменко

Дві українські режисерки документального кіно розказали, над чим працюватимуть найближчим часом. І. Цілик у наступні 4 роки робитиме анімаційну документальну картину «Червона зона», а М. Степанська працює над стрічкою «It's Not a Full Picture» («Це не повна картинка»). Про свої плани вони розповіли у матеріалі для польського мистецького видання Dwutygodnik. Докладніше:

<https://suspilne.media/588997-reziserki-irina-cilik-i-marina-stepanska-nazvali-svoi-najblizci-proekti/>

Декоративно-ужиткове мистецтво

У Львові відкрилася виставка ковальського мистецтва народного художника Боньковського

У Національному музеї у Львові імені А. Шептицького відкрито виставку творів О. Боньковського – легендарного львівського митця, основоположника школи мистецької обробки металу, відомого у світі представника українського художнього ковальства. До експозиції увійшли твори сакрального мистецтва, інтер'єрні й екстер'єрні вироби, виконані в естетиці старовинного українського ковальства, а також фотографії упізнаваних мистецьких творів, які стали частиною архітектури Львова, міст України та світу. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3771120-u-lvovi-vidkrilasa-vistavka-kovalskogo-mistectva-narodnogo-hudoznika-bonkovskogo.html>

Література. Книговидання

«Колись герої були в підручниках з історії, а тепер у списках наших контактів»: розмова про героїзм на BookForum. – Ксенія Білаш

4–8 жовтня у Львові проходив 30-й BookForum. Цьогоріч було підготовано понад 150 подій онлайн і наживо на 9 локаціях. 5-денний культурний марафон, об'єднаний темою «Перепис майбутнього», включав традиційний книжковий ярмарок, презентації нових видань, концерт «Ніч поезії та музики» та панельні дискусії з письменниками і філософами. Одна з ключових розмов стосувалася героїв і героїзації у сучасному суспільстві. Чи потрібні герої у ХХІ столітті? Які історії ми обираємо, аби поговорити про героїзм? Чи «перекладні» вони для інших спільнот? Своїми думками про це поділилися журналістка та блогерка Е. Антонюк, філософ В. Кебуладзе, письменник і дослідник пропаганди П. Померанцев. Модерувала їхнє спілкування поетка та журналістка О. Гусейнова. Наведено короткий виклад. Докладніше:

У Львові презентували книгу «Моя війна», до створення якої долучилися 16 журналістів. – Валерія Буняк

У рамках 30-го Львівського міжнародного фестивалю BookForum відбулася презентація книги «Моя війна», до якої увійшли есеї 16 журналістів про жахи війни росії проти України та специфіку журналістської роботи в таких умовах. Видання містить тексти С. Кошкіної, О. Мацуки, О. Мартиненка та ін. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217814/2023-10-08-u-lvovi-prezentuvaly-knygu-moya-viyna-do-stvorenniya-yakoi-doluchylsya-16-zhurnalistiv/>

В Харківському катедральному соборі РКЦ відбулася у презентація книжки про війну в Україні

2 жовтня в Харківському катедральному соборі Успіння Пресвятої Діви Марії РКЦ відбулася презентація книжки італійського письменника Рафаеля Луїса «Україна у війні, яка змінює світ». У презентації взяли участь екзарх Харківський УГКЦ Василь Тучапець, єпископ Харківсько-Запорізької дієцезії РКЦ Павло Гончарук, архієпископ Харківський та Слобожанський ПЦУ Митрофан (Бутинський). Під час заходу автор книжки ділився досвідом, пережитим в Україні в перші місяці повномасштабного вторгнення, зокрема, на Харківщині та в інших гарячих точках лінії фронту. Тексти і фотоматеріали, розміщені у виданні, показують реальне обличчя війни в Україні. Докладніше:

https://risu.ua/v-harkivskomu-katedralnomu-sobori-rkc-vidbulasya-u-prezentaciya-knizhki-pro-vijnu-v-ukrayini_n142979

У Львові презентували книгу про сина Моцарта

В артцентрі «Дзига» відбулася презентація видання «Моцарт-син. Життя Франца Ксавера у подорожньому щоденнику і листах», упорядницею якого стала відома українська диригентка О. Линів. Вона розповіла, що в книзі йдеться про становлення музичної культури Львова, приватне життя та сумну долю композитора. Це найповніше фахове видання про Франца Ксавера Моцарта, в якому зібрано переклади подорожнього щоденника, понад сотню листів, документальні свідчення та детальний хронограф-біографію. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770923-u-lvovi-prezentuvali-knygu-pro-sina-mocarta.html>

Як Макс Кідрук та Тетяна Кідрук відкрили видавництво під час війни. Велика розмова «Еспресо». – Андрій Яніцький

М. Кідрук – один з популярних сучасних письменників-фантастів України, автор романів «Доки світло не згасне назавжди», «Де немає Бога» та «Твердиня». Відомий туристами-презентаціями своїх книжок не тільки обласними центрами нашої держави та іноземними країнами, а ще маленькими містечками та селами України, куди зазвичай артисти та письменники не доїжджають. У листопаді 2022-го започаткував із дружиною видавництво «Бородатий Тамарин». Зараз Кідруки знаходяться в європейському благодійному турі на підтри-

мку свого нового роману «Колонія» (За версією Українського інституту книги роман встиг стати бестселером 2022 року одразу після випуску). Всі зібрані кошти підуть волонтерському штабу «Ангар» та благодійному фонду «Бібліотечна країна». Наведено текстову версію розмови із М. Кідруком для проєкту «Бізнес із Андрієм Яніцьким» на ютуб-каналі «Еспресо», в якій йшлося про наступне: секрет успіху Кідрука: чому його книги купують та читають; презентації за гроші: тест на лояльну публіку; бізнес під час війни: чи купують в Україні книжки; секрет назви «Бородатий Тамарин»; скільки треба грошей аби відкрити своє видавництво. Докладніше:

<https://espresso.tv/yak-maks-kidruk-vidkriv-vidavnitstvo-pid-chas-viyni-velika-rozmova-espresso>

Музейна справа

«На зв'язку!»: у Києві презентували виставку про історію розвитку технологій зв'язку в Україні та світі

Вона експонується у Національному музеї історії України. В експозиції представлено старовинні листи, листівки, телефонні й телеграфні апарати, таксофон, що стояв у Києві на Подолі у 1990-х роках. Також можна почути переговори по російській рації Р-168, що була знята нашими військовими з російської командно-штабної машини, знищеної у боях під Києвом у 2022 році. Докладніше:

<https://espresso.tv/na-zvyazku-u-kievi-prezentovali-vistavku-pro-istoriyu-rozvitku-tekhnologiy-zvyazku-v-ukraini-ta-sviti>

Охорона культурної спадщини

Скандал із реконструкцією на столичній Рейтарській: майновий комплекс арештували, будівництво – заборонили. – Анастасія Гришкова

6 жовтня Шевченківський районний суд столиці наклав арешт на майновий комплекс по вулиці Рейтарській, 37, – Будинок Київського повітового земства, 1913 року, загальною площею майже 3700 м². До складу майнового комплексу входять будинки № 37А, 37-А' та флігель Б. Ухвалою суду заборонено використання, експлуатацію та проведення будь-яких будівельних робіт на цій території, будь-якими особами. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2049639-skandal-iz-rekonstruktsiyeyu-na-stolichniy-reytarskiy-maynoviy-kompleks-areshtovali-budivnitstvo-zaboronili>

Цінну мозаїку у Львові ознакують емблемою «Блакитний щит». – Вікторія Ейсмунт

Для посилення захисту мозаїчні твори у Львові позначають міжнародним пам'яткоохоронним знаком «Блакитний щит». Йдеться про мозаїки, які внесені до переліку цінних та є об'єктами культурної спадщини. Відповідне рішення ухвалив виконавчий комітет Львівської міськради на засіданні 6 жовтня. На емблемі, яку вже використовують у Львові для позначення пам'яток архітектури, вказано, що це об'єкт культурної спадщини й охороняється законом. За словами в.о. керівниці управління охорони історичного середовища Н. Алексєєвої,

міжнародне ознакування підсилить інформування і власників будівель із панно, і громадськості загалом про цінність мозаїчних творів. Докладніше:

https://zaxid.net/tsinnu_mozayiku_u_lvovi_oznakuyut_emblemoyu_blakitniy_shhit_n1572160

З Бахмута встигли евакуювати 60–70% музейних колекцій. – Олександр Кравченко

З Бахмута Донецької області встигли евакуювати більше половини музейних колекцій до того, як зайшли туди російські окупанти. Про це повідомила начальниця управління культури і туризму Донецької ОВА В. Точена. «Ми евакуювали на відсотків 60–70 бахмутські колекції. Особливо намагалися зробити евакуацію саме архіву, який зберігався в краєзнавчому музеї, щоб у подальшому історики могли вивчати історію і краю, Донеччини взагалі, і Бахмута», – розповіла вона. Загалом на Донеччині змогли евакуювати експонати з 17 музеїв. У регіоні до повномасштабного вторгнення росії в Україну працювали 36 музеїв. Точена додала, що музейні колекції є державною частиною музейних колекцій, і за їхнє зберігання відповідає, крім музеїв, також і держава. «Але, я чесно скажу, безпечних місць в Україні, де можна було б показати колекцію, на сьогодні немає. Навіть місця, де ми зберігаємо колекції, ми про них не проговорюємо», – наголосила Точена, і додала, що впевнена – всі колекції повернуться на Донеччину. Джерело:

https://lb.ua/society/2023/10/06/578372_z_bahmuta_vstigli_evakuyuvati_6070.html

У Луцьку розпочався новий етап досліджень підземелля римо-католицького собору

Волинська археологічна експедиція розпочала наступний етап досліджень підземель кафедрального собору Святої Трійці. Докладніше:

https://risu.ua/u-lucku-rozpochavsya-novij-etap-doslidzhen-pidzemellya-rimo-katolickogo-soboru_n142981

Бібліотечна справа. Читання

МКІП пропонує уряду створити Національну електронну бібліотеку України

Як повідомляють у МКІП, тимчасова робоча група з питань створення Національної електронної бібліотеки України опрацьовує проєкт розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції створення Національної електронної бібліотеки України». Автори концепції запропонували модель функціонування електронної бібліотеки з урахуванням закордонного досвіду. Як наголошують у міністерстві, це має бути потужна інформаційна система загальнонаціонального рівня охоплення. Також бібліотека матиме централізоване управління. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770885-mkip-proponue-uradu-stvoriti-nacionalnu-elektronnu-biblioteku-ukraini.html>

Релігія

За заборону УПЦ МП у парламенті вже назбирали 250 голосів. – «Глав-

КОМ»

Депутати Верховної Ради зрушили з місця питання заборони московської Церкви в Україні. Уже зібрано 250 голосів. За даними джерел «Главкома» у Верховній Раді, парламентарі після того, як було зібрано мінімально необхідні 226 голосів, почали масово доєднуватися, оскільки тепер настав момент істини і вони не хочуть опинитися у списку тих, хто підтримує російську Церкву в Україні, яка діє під вивіскою УПЦ МП. Докладніше:

https://risu.ua/za-zaboronu-upc-mp-u-parlamenti-vzhe-nazbirali-250-golosiv_n142937

Виносили меблі, ікони та одяг. Парафіяни та священники УПЦ МП Свято-Троїцького собору у Чернігові забрали звідти речі. – Суспільне

У Чернігові парафіяни й священники УПЦ МП Свято-Троїцького собору, пам'ятки архітектури національного значення, забирали свої речі з храму після того, як його закрили для відвідувань. Понад 30 років ним користувалася єпархія. Віряни вважають це наступом на православну віру. За словами настоятеля Свято-Троїцького собору Ігоря Пидана, релігійна громада забирає свої речі, які їй належать. «Жодних рішень, що нам потрібно залишити цей храм, немає. Наказ – це не рішення суду. Наказ – це внутрішнє розпорядження для тих людей, які працюють у Мінкультури». За словами керівника заповідника «Чернігів стародавній» А. Лісового, на території комплексу Троїцько-Іллінського монастиря опечатали лише Свято-Троїцький собор. Релігійній громаді виділили місце для проведення обрядів. Храм закрили 5 жовтня, разом із п'ятьма іншими пам'ятками архітектури, що входять до структури Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», через його незадовільний стан. Серед закритих пам'яток і П'ятницька церква, якою користується єпархія ПЦУ. Докладніше:

https://risu.ua/izrayil-vikoristaye-usyu-svoyu-mic-dlya-znishchennya-hamasu--netanyagu_n142963

У Чернівцях усі релігійні громади УПЦ МП подали до суду на міську раду. – «Молодий буковинець»

Релігійні громади УПЦ МП подали до суду на Чернівецьку міську раду через розірвання договору на оренду землі, повідомив мер Р. Клічук. Також він зазначив, що Чернівецька міська рада подала до суду на релігійну громаду парафії Святого великомученика Пантелеймона Чернівецько-Буковинської єпархії УПЦ МП через те, що вони збудували церкву на території Центральної лікарні. Влада міста хоче звільнити приміщення церкви та повернути його у свою власність. Судиться міська рада і з церквою Трьох Святителів, яка розташована на кладовищі на вулиці Зеленій, щоб вони теж звільнили приміщення. Докладніше:

https://risu.ua/u-chernivcyah-usi-religijni-gromadi-upc-mp-podali-do-sudu-na-misku-radu_n142966

СБУ проводить безпекові заходи на території Корецького монастиря УПЦ МП. – «Рівне вечірнє»

Як розповіла речниця СБУ Рівненщини А. Свінціцька-Савчук, на території обителі проводяться безпекові заходи. Докладніше:

https://risu.ua/sbu-provodit-bezpekovi-zahodi-na-teritoriyi-koreckogo-monastirya-upc-mp_n142945

Українці за кордоном без згоди РПЦ не потраплять у жоден храм, – священнослужитель УПЦ МП. – «Главком»

Архімандрит УПЦ МП Гавриїл був одним із тих, хто першим організовував парафії УПЦ МП за кордоном. На Богослужіння такі громади, зазвичай, збираються у протестантських та католицьких храмах. Однак, щоби потрапити українцям у ці храми, їм треба вказати на свою приналежність до РПЦ. Про це в інтерв'ю розповів архімандрит Гавриїл (Анисимов) – намісник ставропігійного чоловічого монастиря на честь преподобного Паїсія Величковського, що розташований у тимчасово окупованому Криму. «Минулого року, і це була моя ідея, я працював над відкриттям українських храмів за кордоном, але через якийсь час керівництво відділу зовнішніх церковних зв'язків УПЦ МП у мене забрало цю роботу. Тобто вони просто використовують людей у своїх інтересах. Знаю, що сьогодні вони уже відкривають парафії. Наприклад, у Мілані є, в інших італійських містах. Але це неофіційні парафії», – зазначив він. «Є певні домовленості з протестантами, католиками, де є у них не діючі, покинуті храми, вони нашої Церкві дозволяють там служити. Цікава деталь, що без узгодження з місцевими муніципалітетами служити у храмах ми не можемо. Але коли я намагався домовитися, наприклад, у Перуджі, то мені відповіли, що розглянуть моє питання, а потім казали, що не можуть допомогти. Пізніше зрозумів, що це РПЦ мені ставила перепони, бо муніципалітети мені прямо казали, що є Константинопольський патріархат, є РПЦ, а яка у вас Церква? Мовляв, що таке УПЦ (УПЦ МП), окремо такої Церкви немає. І мені не було що відповісти на це питання. Без згоди від РПЦ у жодному храмі ми служити за кордоном як УПЦ (УПЦ МП) не можемо», – наголосив архімандрит. Джерело:

https://risu.ua/ukrayinci-bez-zgodi-rpc-ne-potraplyat-u-zhoden-hram-za-kordonom---svyashchennosluzhitel-upc-mp_n142969

Зміни релігійних юрисдикцій

На Рівненщині провели збори про перехід громади УПЦ МП до ПЦУ

У с. Собіщиці 8 жовтня відбулися збори громади щодо зміни юрисдикції місцевої Хрестовоздвиженської парафії з УПЦ МП до ПЦУ. Практично одногласно було прийнято відповідне рішення. Докладніше:

https://risu.ua/na-rivnenshchini-proveli-zbori-pro-perehid-gromadi-upc-mp-do-pcu_n142978

На Хмельниччині дві релігійні громади на чолі з настоятелем проголосували за перехід до ПЦУ

6 жовтня жителі сіл Кульчинки та Кульчини на загальних зборах релігійних громад прийняли рішення про перехід їх храмів до Православної церкви

України. Разом із парафіянами до ПЦУ приєднався і настоятель Свято-Різдво-Богородичного Храму села Кульчини та Свято-Дмитрівського храму села Кульчинки – отець Богдан. Докладніше:

https://risu.ua/na-hmelnichchini-dvi-religijni-gromadi-na-choli-z-nastoyatelem-progolosuvali-za-perehid-do-pcu_n142971

Хмельниччина – лідер за кількістю переходів від УПЦ МП до ПЦУ. – «Еспресо»

Після надання Томосу Православній церкві України про свій перехід від московського патріархату до ПЦУ заявили понад 1,5 тис. громад. Найбільше громад покинуло УПЦ МП на Хмельниччині – 333. Понад 200 парафій змінили проросійську конфесію на ПЦУ на Київщині та на Волині. Більше сотні громад змінили конфесійну приналежність у Вінницькій (192), Житомирській (159) та Рівненській (104) областях. У статистику не внесено окуповані території, оскільки здійснювати переходи на Луганщині чи в АР Крим поки що неможливо. По одній громаді МП змінили юрисдикцію у Донецькій та Запорізькій областях, 4 парафії перейшли на Херсонщині, по 8 у Миколаївській та Харківській областях, у столиці – 9. Найменше парафій УПЦ МП залишилося на Галичині: 15 на Івано-Франківщині, 37 на Львівщині й 74 в Тернопільській області. Крім того, у цих регіонах найвищий відсоток переходів від московського патріархату до ПЦУ. На Івано-Франківщині московський патріархат втратив 53% своїх парафій, на Львівщині рівно половина, а в Тернопільській області УПЦ МП не доразувалася 36% церков. Крім того, проросійська конфесія втратила кожен третю парафію на Хмельниччині. За останніх 5 місяців (з 12 травня до 4 жовтня) конфесійну приналежність змінили 208 громад, які раніше належали до УПЦ МП. Найактивніше переходи здійснювали парафії Хмельницької області (51 громада) та на Київщині (45). 26 парафій покинули московський патріархат у Вінницькій області, по 17 – на Житомирщині та Черкащині. За 5 місяців жодна громада не змінила церковну юрисдикцію у Львівській, Тернопільській, Миколаївській, Одеській областях. А також у фронтових – Донецькій, Луганській та Запорізькій. На Сумщині та Закарпатті перейшло по одній громаді, по 2 – на Харківщині, Чернігівщині, Івано-Франківщині та в Києві. Джерело:

https://risu.ua/hmelnichchina---lider-za-kilkistyu-perehodiv-vid-upc-mp-do-pcu_n142986

Культура національних меншин. Закордонні українці

У Вільнюсі відбудеться бесіда про важливість української діаспори

В Українському центрі у столиці Литви 11 жовтня відбудеться бесіда про важливість української діаспори у глобальному контексті та чому активна діаспора є надзвичайно корисною. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3770757-v-ukrainskomu-centri-u-vilnusi-vidbudetsa-besida-pro-vazlivist-ukrainskoi-diaspori.html>

У Токіо відбудеться перформанс плейбек-театру «Мавки», у якому грають українські біженки

Посольство України в Японії запрошує відвідати 28 жовтня перший у Токіо перформанс плейбек-театру «Мавки» під назвою «Одного разу в Японії...». Колектив було створено у грудні 2022 року. Його учасницями є непрофесійні акторки, евакуйовані в Японію українки. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3770726-u-tokio-vidbudetsa-performans-plejbekteatru-mavki-u-akomu-graut-ukrainski-bizenki.html>

Україну представили на благодійному дипломатичному базарі в Йорданії

Українська громада, представники України та Посол України в Йорданії М. Щербатюк взяли участь у 59-му щорічному Дипломатичному базарі, який проходив у молодіжному центрі імені Короля Хусейна. Базар, що проводиться під патронатом Її Високості Принцеси Басми бінт Талал, є благодійним заходом, кошти від якого спрямовуються на потреби дитячого будинку Мубарра Умм Аль Хусейн. Він також є платформою для культурного та цивілізаційного обміну між різними країнами. Цьогоріч на базарі близько 40-ка країн-учасниць представили національні сувеніри, прикраси, аксесуари, одяг, товари для дому, їжу. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3771657-ukrainu-predstavili-na-blagodijnomu-diplomaticnomu-bazari-v-jordanii.html>

В окупованому Маріуполі 80% акторів залишилися працювати у драмтеатрі

У тимчасово захопленому російською армією Маріуполі 80% акторів місцевого драмтеатру залишилися працювати в окупації. В Україні роботу маріупольського театру відновили в Ужгороді, куди переїхала частина його співробітників. Про це на брифінгу повідомила начальниця управління культури і туризму Донецької облдержадміністрації В. Точена. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770788-v-okupovanomu-mariupoli-80-aktoriv-zalisilisa-pracuvati-u-dramteatri.html>

Втіачка Оксана Байрак знімає в росії мелодраму під новим іменем: у ній грають актори з України. – Марія Касій

Режисерка О. Байрак, яка народилася у Сімферополі, втекла з України до росії. Тепер вона зніматиме у країні-терористці новий фільм. Про це повідомив російський актор та прихильник путіна А. Батирев у забороненій в Україні соцмережі. Байрак планує зняти восьмисерійну мелодраму «Дощ на исходе лета». Батирев опублікував фото з тарілкою, де описана вся знімальна група. Серед акторів як росіяни, так і ті, хто родом з України. Це І. Кобзева, яка народилася та виросла в Києві, одесит та син народного артиста України Г. Дрозда М. Дрозд та Л. Удовиченко, яка виросла в Одесі й заявляла, що не бачить без міста свого життя. Тарілку, очевидно, тримає Байрак, але з незрозумілих причин вона вказа-

на там як Фрося Касьян. Користувачі жартують, що режисерка працює «під прикриттям». Водночас прізвище О. Байрак яскраво підкреслене на російському сайті, де вже вказана її майбутня робота. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/oksana-bayrak-vtekla-do-rosiyi-znimaye-film-pid-chuzhim-imyam_n2406708

У Латвії показали виставу «Перемир'я» з кремлівськими наративами: як відреагувала Україна. – Марія Касій

Театр міста Даугавпілс 6 жовтня представив глядачам виставу під назвою «Перемир'я». У ній закладені наративи, що підіграють російській пропаганді. В описі до вистави мовиться про те, що п'єса розповідає про події на Донбасі 2014 року, де «непримиренні вороги» зустрічаються на нейтральній території. Режисером цієї постановки є О. Куралеха з Донецька, який називає себе громадянином псевдореспубліки «ДНР». З відкритих джерел відомо, що його вистави також проводять у росії. У МЗС України засудили проведення пропагандистської вистави. Посольство України зазначає, що твір повністю побудовано на елементах російської пропаганди, яку поширює країна-терорист. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/latviyi-postavili-propagandistsku-pyesu-reaktsiya-ukrayini_n2406986

У Казахстані збільшать обсяг державної мови на радіо і телебаченні до 70%. – Валерія Буняк

За словами міністерки культури та інформації Аїди Балаєвої, цю норму закладено в законопроекті «Про масмедіа», який передбачає, що з 2025 року частка казахської мови у телерадіомовленні щороку зростатиме на 5%. Міністерка зазначила, що наразі частка контенту державною мовою в медіа сягає понад 80%, а більш, ніж 80% населення країни опанували казахську. Чинний закон про ЗМІ, ухвалений ще у 1999 році, передбачає, що частка казахської мови на ТБ та радіо повинна становити не менше 50%. Однак, як пояснює Балаєва, за 25 років у країні «змінилися тенденції розвитку державної мови та національного контенту». Згідно з конституцією Казахстану, державною мовою країни є казахська. російська ж має статус «офіційної» і може також використовуватися у держустановах й органах місцевого самоврядування. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217809/2023-10-08-u-kazakhstani-zbilshat-obsyag-derzhavnoi-movy-na-radio-i-telebachenni-do-70/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm